
"Teologia muzyki w dialogach filozoficznych św. Augustyna", Antonina Karpowicz-Zbińkowska, Kraków 2013 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 20/2(44), 583

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ilustracji kolorowych, szczególnie tych, które przedstawiają bogate i wielobarwne wnętrza śląskich kościołów jezuickich. Warto to uzupełnić w obcojęzycznym wydaniu publikacji, które powinno zostać zrealizowane celem uprzyświecenia znakomitego owocu badań jak najliczniejszym zagranicznym środowiskom naukowym oraz zakonnym.

Remigiusz Pośpiech

ANTONINA KARPOWICZ-ZBIŃKOWSKA, *Teologia muzyki w dialogach filozoficznych św. Augustyna*, Kraków: Wydawnictwo Nomos 2013, ss. 148, ISBN 978-83-7688-149-2.

Jest to publikacja o charakterze interdyscyplinarnym (zagadnienia filozoficzne, teologiczne i patrystyczne) porządkująca powszechnie znane z późniejszej filozofii starożytne kategorie muzyki obecne w myśli św. Augustyna, odnosząc je do świata filozofii pierwszych wieków chrześcijaństwa. Ma ona zatem charakter refleksji historiozoficznej, estetycznej i kulturoznawczej.

Autorka, która jest teologiem i muzykologiem rozmiłowanym w badaniach teologicznych i filozoficznych pryncypiów muzyki, zamieszcza w opisywanym dziele kolejno interpretację trzech kategorii, czerpiąc z najstarszych zachowanych pism św. Augustyna, jakim są jego dialogi filozoficzne, przede wszystkim 6-tomowy dialog *O muzyce*. Rozdział I, zatytułowany *Harmonia wszechstworzenia i jego poszczególnych części*, dotyczy kategorii *musica mundana* (harmonia wszechświata); rozdział II, zatytułowany *Harmonia w człowieku*, dotyczy kategorii *musica humana*, a rozdział III, zatytułowany *Dzieła ludzkie jako uczestnictwo w harmonii Bożego dzieła stwórczego*, dotyczy kategorii *musica instrumentalis*. W ten sposób autorka dokonuje przeniesienia pojęć ze świata filozofii starożytnej w obszar biblijno-teologicznej tożsamości chrześcijaństwa IV–V stulecia, co dopiero później zostanie szczegółowo usystematyzowane w filozofii Boecjusza w jego dziele *O nauce muzyki*. Bardzo trafnie pisze o tym we wstępie o. prof. Jacek Salij, pokazując tym samym wartość publikacji autorki: „Ze strony Antoniny Karpowicz była to bardzo szczęśliwa decyzja, żeby właśnie według schematu ustalonego przez Boecjusza uporządkować przedstawianie augustyńskiej muzykologii. Bo przecież Boecjusz tego trójpodziału nie wymyślił, tylko w różnych starożytnych dziełach na temat muzyki rozpoznał jego obecność. Znajduje się on również w dialogu Augustyna, choć niewykluczone, że sam autor dialogu tego sobie do końca nie uświadamiał” (s. 9–10).

GRZEGORZ MIŚKIEWICZ, *Grecki etos muzyczny i jego wpływ na kształtowanie się koncepcji śpiewu Kościoła w pierwszych wiekach chrześcijaństwa*, Lublin: Wydawnictwo Polihymnia 2014, ss. 146, ISBN 978-83-7847-172-1.

Praca obejmuje treści wiążące muzykę z jej historią, filozofią i estetyką. Autor wskazuje na jedną z najważniejszych relacji, w jakiej muzyka znajduje się od wieków: na jej związek ze słowem. Publikacja ma na celu uzasadnienie tezy na temat „muzyczności” kultury greckiej oraz jej oddziaływania na formujące się, różnorodne